

Ha kinyílik Pandora szelencéje

Mintha kinyílt volna Pandora szelencéje, annyi gond, baj, csapás zúdult ránk — szokták mondani olykor közéleti emberek, s olvashatjuk közéleti, gazdasági témájú írásokban. Valóban, a kilátástalan, elviselhetetlenül nehéz helyzetekben szoktuk emlegetni Pandorának, ennek a mitológiai szép asszonynak a nevét meg a szelencéjét. De nemcsak mi, magyarok, hanem Európá-szerte minden országban.

Pedig ez a görög szó, Pandora magyarul azt jelenti: Csupa ajándék. Persze, nem az emberek számára jelentett ajándékot, hanem arról van szó a mitológiában, hogy Pandora az istenek, istennők ajándékaiból jött létre, született meg. Az Olümposz ura, Zeusz ugyanis megparancsolta sánta kovácsának, Héphaisztosznak, hogy agyagból és vízből formázza meg a legszebb földi nőt. Amikor ez megtörtént, Zeusz parancsára a szél életet lehelt bele, Athéné ismeretekre, asszonyi munkákra, szövésre-fonásra tanította, Aphrodité szépséget, csábó és a szerelem édes vágyát hintette rá, de a többi isten és istennő is megajándékozta valamivel: bájjal, gyönyörű hajjal, ékszerekkel, virágokkal. Hermész mérészséget és csalfaságot rejtett el Pandorában, majd Zeusz felszólítására — mint az ő ajándékát — elkísérte Epimétheuszhoz, hogy vegye feleségül Pandorát.

Ilyen csábos, szép asszonyba természetesen tüstént beleszeretett Epimétheusz, és feleségül is vette. Arról az Epimétheuszról van szó, aki Prométheusz volt az öccse. Prométheuszról pedig tudjuk, hogy segíteni akart

a Zeusz által állati sorban tartott embereken, ezért lelopta az égből számukra a tüzet. Ezzel magára vonta Zeusz szörnyű haragját, aki büntetésül Prométheuszt, a világ végén, a Kaukázus-hegységben sziklához szegezte, a máját — amely minden éjjel újból és újból kinőtt — saskeselyűvel falatta fel.

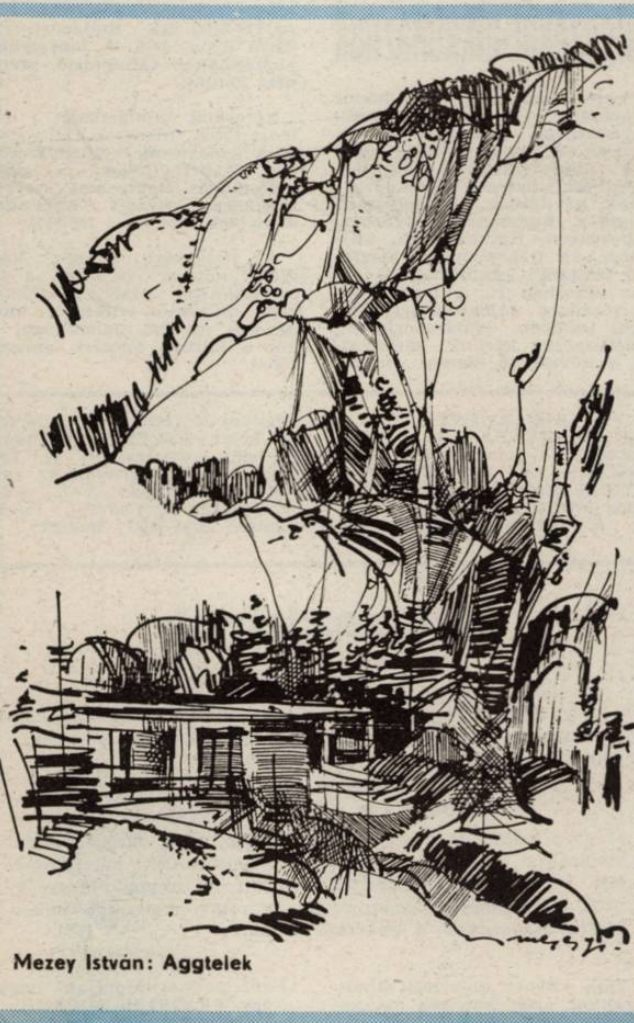
De feldühödött Zeusz az emberekre is, és bosszújának kielégítésére Pandorát használta fel eszközüül. Ezért küldte Epimétheusz feleségéért az emberek közé. Az Olümposz ura egy szelencét — egyes görög írók szerint korsót — ajándékozott neki, megparancsolva, hogy azt sohase nyissa ki. A szelencébe ugyanis Zeusz bezárta az összes létező bajokat, amelyek az emberiséget sújthatják: betegségeket, bűnöket, szenvedélyeket, örültséget, szülési fájdalmakat. Biztos volt ugyanis Zeusz abban, hogy a nő kíváncsiság nem hagyja nyugton Pandorát, s előbb-utóbb kinyitja a szelencét. Így is történt. Pandora valóban kinyitotta a szelencét, mire a bajok méhrajként röppentek ki belőle, és elterjedtek az egész világon. Csak a reménység maradt az ékes edényben, mert odaragadt a szelence fenekére.

Ez hát a szépséges mitológiai asszony története. Ennek ismeretében mi mást kívánhatnánk magunknak és a világon minden embernek, mint azt, hogy Pandora — ha már egyáltalán elkerülhetetlen — mérsékelve kíváncsiságát, minél inkább „ajándékozzon” meg bennünket hírhedt szelencéjének tartalmával.

Hegyí József

Barczy Pál: Emberek

Mezey István: Aggtelek

Dudás Sándor:

Őszelön írom, s mintha fájna:

Potyog dió avarba, sárba. Megrettentél?

A Nyár halála gászítja férfi-szívedet?

Ugyan, barátom! Ötven évéd feje felett

már el-eltéved a Nap s a Holdnak udvarol,

azért ne félj, amíg kedvesed simogató

hangján hizeleg a csendes Szél hozzád a nyárból,

s amíg az Ég kökény-szeméből hulló Eső

(csak kedvtelésből?) érted sír s nem téged sirat!

Hudy Ferenc:

Szikrafény

Mindegy, melyik lábunkkal lépünk a szakadékba.

A legnagyobb csapás egyike, ha Isten a házastársal büntet.

Még az oroszán se pusztít szükségletén túl, az ember nindent tönkre tesz, amit elér.

Nem mindig a jobb győz, olykor a ravaszabb.

Ugyes hentes a mócsingot a jó áru közé beszéli.

Nem sokat ér az olyan alkotás, amit mindenkinek meg kell magyarázni.

Egy gazda se fogja szívesen a lovát mások szekerébe.

A magas polcra ültetett szimpla emberek semmihez sem értenek és mindenbe beleszólnak.

Nem szereti a partnerét, aki a pillanat örömeivel mindent letudott.

A legnagyobb száját egy parányi ésszel be lehet tölteni.

Akác István:

De már...

Vad szél cibálja a kilincset a tél hajából letép egy tincset hó hull

Fagyott a kert az álom minden de már valami a szívből az új tavasz felé bódul!

Fullasztóan nagy szerelem

„Mindig is mondtam, hogy újból férjhez megyek. És ezúttal, ha Isten is úgy akarja, véglegesen.” Liz Taylor abból az alkalomból nyilatkozott így, hogy Rómában, Valentino mesternél megrendelte — a tudósító kifejezésével élve — „a káprázatos és zavarba ejtően rövid” menyasszonyi ruháját. A lakodalmat október 5-én, tartották, Michel Jackson kaliforniai villájában. Az ünnepségre meghívták a menyasszony 4 gyermekét és 6 unokáját is. Nemkülönben a vőlegény felnőtt fiát. Ha közbe nem jön valami, Liz Taylor beállította híres-hírhedt honfitársra, VIII. Henrik házassági rekordját, természetesen csak számszakilag. Az első házasságát 18 éves korában kötötte. 1950-ben, az amerikai hotelkirály fiával. Az utolsóját — ez John Warner politikus volt — 1982-ben vált el. Ekkor azt

mondta: „Eletem legfontosabb embere Richard Burton volt.” Vele kétszer állt az anyakönyvvezető elé. Minden férjének volt egy közös vonása, valamennyien gazdagok voltak. Ezzel szemben a mai vőlegény, a hajdani kőművesből lett barát, elsősorban lelkiében gazdag. Es 39 esztendő. Larry Fortenskyről híres menyasszonya így nyilatkozott: „Neki köszönhetem fizikál és szellemi újjászületésemet.” A jövő? „Napról napra jobban szeretjük egymást, és ezt az örömet meg akarjuk osztani barátainkkal.”

A boldogság tengerében lubickoló Liz, meglehet, nem tulajdonít jelentőséget a ténynek, melyet egy francia újságíró, nyilvánvaló gonoszszággal észrevett: A vőlegény mintha máris belefutott volna a nagy boldogságba, mivel folyton csak az ara beszél...

Legenda a közelmúltból

A Hivatal rájött arra, hogy alkalmazottai, a vízóraleolvasók nem olvassák le a rájuk bízott vízórákat, ehelyett a hasukra ütnek, nem olyan nagyot, de nem is olyan kicsit, és azt írják a számlára. Ev végén viszont leolvassák a vízóráról a tényleges fogyasztás adatait, és ezzel a számlával kompenzálják, ami a tények és a hasraütések között mutatkozott. Bibi csak akkor volt, ha így negatív számot kaptak, mert ez azt jelentette — volna —, hogy a fogyasztó túl fizetett, vagyis, hogy a Hivatal tartozik neki, ami, ugye már önmagában véve képtelenség — volna! Ez volt egyébként a lebukás oka. Ez a hasraütéses módszer, átalányként különben ma már bevett szokás, elfogadott gyakorlat; ebből is látszik, hogy a vízóraleolvasók nem csaltak, csupán újítottak, messze megelőzve korukat.

Ebben egy kicsit talán hasonlítottak Einsteinhez, vagy, hogy saját partánkon maradjunk, Ady Endréhez. Am tudjuk, az úttörők dolga sosem volt könnyű. A Hivatal tehát leleplezte a vízóraleolvasók turpisságát, s hogy az elkövetkezőekben hasonló eset ne fordulhasson elő, a következőt eszelték ki. Alakítottak

egy megbízható személyekből álló brigádokat, amelynek az volt a feladata, hogy zsetonokat helyezzen el minden aknában, ahol vízra volt fölszerelve. A vízóraleolvasóknak ezeket a zsetonokat le kellett adni, bizonyítván, hogy ott voltak a vizaknában és leolvaszták a vízórát.

Igenám, de a Hivatal semmilyen garanciával nem rendelkezett, hogy a zseton esetleg — némi baksis fejében — nem a zsetonhelyező zsebéből vándorol közvetlenül a vízóraleolvasó zsebébe, anélkül, hogy feladatát teljesítette volna, hogy ott díszelgett volna begyűjtésre itélve valamely vizaknában. A következő lépés tehát adott volt a Hivatal számára: ellenőrizni kell a zsetonhelyezőket is! A kérdés csupán az volt: hogyan? A zsetonellenőröknek kijáratni kellett a már elhelyezett zsetonokat, a Hivatal csak is ilyen zsetont fogadott el hivatalosnak, ámbar, mint sejtethető, ez a rendelkezés is könnyűszerrel kijáratható. Tehát az ellenőrök ellenőreit is ellenőrizni kell!

Nincs tudomásom arról, hol tart a Hivatal most, arról viszont van, hogy hol az ország.

Fecske Csaba

SZÖKE LAJOS:

AGGTELEK

a barlang bejáratánál mint dinoszaurusz megkövesedett teste szikla magasodik fölének prospektusokat lapoznak a percek: hőfokok, méterek fantázia-szülte nevek áznak az izgatott várakozásban s mikor belécsöppenünk e sejtelmes föld alatti világba nyirkosodik már sebtében előkészített képzeletünk is

— anyósnyelv liheg fülünkbe fullánkos szavakat pazar királyi trónon dülleszkedik palástosan a fény, itt óriások, ott törpék sápadtra, vagy élénkre változó színes villanykörték özőne úzi a homályt alvilági Styxként kanyarog rejtelmes útján a karszt vize barokk-zenét röptet a koncertterem lelkesen: — cseppkövekkel üzenek az évezredek

CSEH KÁROLY:

CSILLAGHULLÁS

Még mindig augusztus

égboltnyi tűzijátéka...

Hullócsillagok izzó nyomai

futnak lefelé nyakadon arcomig Mennyi elégett meteorraj

sötétlik majd, ha megvirrad:

bőrömmön sűrűl

borosta

— szisszenve ébredsz;

hideg a fény is, mint józan pengeél.

VARGA ERZSÉBET:

ÚJRA

Egy új füzet első lapja: tiszta hangon hó-galambok száznak lelkedért, és elkezded, nekiközdesz újra, mert fehér, szó-színű, messzeségben ott didereg — s hited fényében, szíved ütemére — tudod — megdobban egyszer a vers.